

***UrbanSCOPE: Urban Sustainable Mobility in focus:
student education, community involvement and participative planning***

Περιγραφή Έργου Ομάδας Δράσης

Στόχοι και Σύνθεση της Ομάδας Δράσης

Η Ομάδα Δράσης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Έργου UrbanScope αποτελείται από περίπου 10 άτομα, 6 από τα οποία καλό είναι να προέρχονται από την κοινωνία των πολιτών, δυο από τη Δημοτική Αρχή και δυο από τον εταίρο τους προγράμματος που έχει τα ην ευθύνη της λειτουργικής υποστήριξης της Ομάδας.

Στόχος της Ομάδας Δράσης είναι να προτείνει ένα Σχέδιο Δράσης στη Δημοτική Αρχή για τη βιώσιμη αστική κινητικότητα στην πόλη, και ιδιαίτερα να εξειδικεύσει τις προτεινόμενες δράσεις στην περιοχή μελέτης, όπως αυτή θα οριστεί από την Ομάδα Δράσης. Το Σχέδιο Δράσης θα διαμορφωθεί μέσα από μια διαδικασία ανάπτυξης εναλλακτικών «σεναρίων» βιώσιμης αστικής κινητικότητας.

Τα εναλλακτικά σενάρια θα τεθούν σε δημόσια διαβούλευση ώστε η πρόκριση του «επιθυμητού» σεναρίου να λάβει υπόψη τις απόψεις των πολιτών. Το Σχέδιο Δράσης θα εξειδικεύσει το επιθυμητό σενάριο με συγκεκριμένες προτάσεις παρεμβάσεων στην περιοχή μελέτης. Στην τελική του μορφή, το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Μέρος των καθηκόντων της Ομάδας Δράσης αποτελεί και ο σχεδιασμός και υλοποίηση μιας καμπάνιας δημοσιότητας και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού ως προς τις αρχές και τις πρακτικές της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, ώστε να γίνουν κατανοητά τα οφέλη που προκύπτουν από αυτή και να ενθαρρυνθούν οι πολίτες να χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο μέσα βιώσιμης κινητικότητας.

Το έργο της Ομάδας Δράσης περιλαμβάνει τα εξής Στάδια:

Στάδιο Α - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της έρευνας για τη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα στην πόλη

Η Ομάδα Δράσης αξιολογεί τα αποτελέσματα της έρευνας για τη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα στην πόλη που έχει διεξαχθεί από το PRISMA Κέντρο Αναπτυξιακών Μελετών σε συνεργασία με το Δήμο Γλυφάδας, όπως αυτά παρουσιάζονται μέσα από:

- Την ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας και του θεσμικού πλαισίου της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην Ελλάδα.
- Την έκθεση σχετικά με τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με εκπροσώπους ενδιαφερόμενων φορέων (Δήμος Γλυφάδας, τοπικοί φορείς της κοινωνίας των πολιτών), καθώς και συναντήσεις ομάδων εστίασης (focus groups) που

πραγματοποιήθηκαν σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τις δυνατότητες που παρουσιάζει ο σχεδιασμός Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στη Γλυφάδα.

- Τα αποτελέσματα της έρευνας με online ερωτηματολόγιο που διεξήχθη με τη συμμετοχή κατοίκων της Γλυφάδας και αναδεικνύει τις κυρίαρχες πρακτικές και νοοτροπίες μετακίνησης στην πόλη, αλλά και τις ανάγκες και δυνατότητες της πόλης ώστε να μεταβεί προς ένα βιώσιμο πλαίσιο μετακινήσεων.

Τα παραπάνω αποτελέσματα παρουσιάζονται στα μέλη της Ομάδας Δράσης σε online συνάντηση, και ακολουθεί συζήτηση όπου καταγράφονται τα κυριότερα ζητήματα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση των σεναρίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην περιοχή μελέτης.

Η Ομάδα Δράσης ορίζει την περιοχή μελέτης εντός της πόλης, τα όριά της καταγράφονται και απεικονίζονται σε χάρτη.

Στάδιο Β – Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης και δυνατοτήτων της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην πόλη και την περιοχή μελέτης

Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης από πλευράς υποδομών, αναγκών/προβλημάτων και δυνατοτήτων θα ακολουθεί τους παρακάτω άξονες και τα επιμέρους ζητήματα προς ανάλυση:

- Κίνηση Πεζή
  - Βαδισιμότητα: Ποιότητα πεζοδρομίων και πεζοδρόμων (πλάτος, ποιότητα και κατάσταση επιστρώσης, εμπόδια, ασφάλεια κίνησης, φωτισμός, πρόσβαση για άτομα με κινητικά προβλήματα ή βρεφικά/παιδικά καροτσάκια)
  - Διαβάσεις πεζών στο βασικό και τοπικό οδικό δίκτυο - κεντρικές οδούς, αρτηρίες (ύπαρξη αναγκαιών διαβάσεων, τύπος διάβασης (ισόπεδη, ανισόπεδη), σήμανση, ασφάλεια) και τοπικές οδοί, όπου υπάρχει ανάγκη.
- Κίνηση με ποδήλατο – πατίνι (και ηλεκτρικό ποδήλατο, ηλεκτρικό πατίνι)
  - Ύπαρξη / αναγκαιότητα σχετικών υποδομών στην περιοχή μελέτης – δίκτυο ποδηλατοδρόμων, ποδηλατολωρίδες, κλπ.
  - Υποδομές στάθμευσης ποδηλάτων ή πατινιών
  - Οδική ασφάλεια: διασταύρωση με πεζούς και άλλα οχήματα, παράλληλη κίνηση με πεζούς και άλλα οχήματα στο ίδιο χώρο, κλπ
  - Δυνατότητες υιοθέτησης του ποδηλάτου/πατινιού για μικρές/μεσαίες/ μεγάλες αποστάσεις σε συνάρτηση με λόγους μετακίνησης ή/και προορισμούς
  - Δυνατότητες κοινής χρήσης ή ενοικίασης ποδηλάτων/πατινιών
- Δημόσια συγκοινωνία (αστικά λεωφορεία, μετρό, τραμ, κλπ.)
  - Υφιστάμενο δίκτυο, πρόσβαση, βαθμός εξυπηρέτησης
  - Ζητήματα ασφάλειας στάσεων και παράλληλης κίνησης με πεζούς και άλλα οχήματα στον ίδιο χώρο
  - Επίπεδο άνεσης και πρόσβασης για όλους τους πολίτες
  - Συχνότητα δρομολογίων
  - Πληροφόρηση επιβατικού κοινού
- Δημοτική συγκοινωνία (λεωφορεία, mini bus κλπ.)
  - Υφιστάμενο δίκτυο, πρόσβαση, βαθμός εξυπηρέτησης

- Ζητήματα ασφάλειας στάσεων παράλληλης κίνησης με πεζούς και άλλα οχήματα στον ίδιο χώρο
- Επίπεδο άνεσης και πρόσβασης για όλους τους πολίτες
- Συχνότητα δρομολογίων
- Πληροφόρηση επιβατικού κοινού
- Συμπληρωματικότητα σε σχέση με δημόσια συγκοινωνία
- Ιδιωτικό αυτοκίνητο (ΙΧ), μοτοσυκλέτα
  - Κίνηση στο βασικό οδικό δίκτυο (κεντρικές οδοί, αρτηρίες) – ταχύτητες, ασφάλεια παράλληλης κίνησης με πεζούς και άλλα οχήματα στον ίδιο χώρο, ανάγκες, δυνατότητες
  - Κίνηση στο τοπικό οδικό δίκτυο – ταχύτητες, ασφάλεια, ανάγκες, δυνατότητες
  - Στάθμευση
  - Δυνατότητες κοινής χρήσης ΙΧ ή μοτοσυκλετών
- Συνδυασμός μέσων μετακίνησης
  - Δυνατότητες συνδυασμού μέσων για καθημερινές μετακινήσεις ή/και συγκεκριμένους σκοπούς μετακίνησης και προορισμούς, π.χ. ποδήλατο και μετρό, πεζή ή πατίνι και αστική συγκοινωνία κλπ
  - Διαθέσιμα τεχνολογικά εργαλεία σε αυτή την κατεύθυνση
- Τεχνολογικές εφαρμογές και εργαλεία σε μια έξυπνη πόλη (smart city) για τη βιώσιμη αστική κινητικότητα
- Ενημέρωση – Ευαισθητοποίηση κοινού
  - Διαμόρφωση προτάσεων για δράσεις ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε διαφορετικά «ακροατήρια» π.χ. σχολεία, κοινωνία των πολιτών, επιχειρήσεις και κάτοικοι της πόλης
  - Δημιουργία «στρατηγικών συμμαχιών» με φορείς της κοινωνίας των πολιτών για τη διάδοση των δράσεων ευαισθητοποίησης
  - Διαμόρφωση ενός πλάνου δημοσιότητας, εμπλέκοντας τα τοπικά ΜΜΕ και επεκτείνοντας την καμπάνια στα διαδικτυακά ΜΜΕ.

Η Ομάδα Δράσης ενημερώνει τον χάρτη σχετικά με τα ευρήματα της παραπάνω ανάλυσης, και καταγράφει τα προβλήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις προοπτικές που παρουσιάζονται με βάση τους παραπάνω άξονες.

Στάδιο Γ – Διατύπωση Σεναρίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας για την περιοχή μελέτης

Η Ομάδα Δράσης διατυπώνει δυο ή περισσότερα Σενάρια για την ανάπτυξη της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην περιοχή μελέτης, με δυνατότητα επέκτασης των βασικών αρχών του σεναρίου στο σύνολο της πόλης. Στο κάθε σενάριο ορίζονται πόσες και ποιες παρεμβάσεις προτείνονται, η δυνατότητα άμεσης, μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης εφαρμογής τους, η έκταση εφαρμογής του προτεινόμενου πλέγματος παρεμβάσεων. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να διαμορφωθούν τρία σενάρια:

1. Το Σενάριο ελάχιστων παρεμβάσεων με άμεση εφαρμογή, το οποίο θα πρότεινε εντελώς απαραίτητες παρεμβάσεις όπως π.χ τη βελτίωση της σήμανσης των διαβάσεων πεζών, την απομάκρυνση εμποδίων από τα πεζοδρόμια ώστε να μπορεί να

διατηρηθεί η συνέχεια της κίνησης των πεζών, η ρύθμιση της στάθμευσης σε κεντρικούς δρόμους ώστε να μην καταλαμβάνονται τα πεζοδρόμια και λωρίδες κίνησης ποδηλάτων κλπ. Στο σενάριο αυτό δεν προβλέπεται περιορισμός της κίνησης αυτοκινήτων, αλλά μπορεί να προβλέπεται αναθεώρηση της ταχύτητας κίνησης με μείωση της σε συγκεκριμένες περιοχές.

2. Το Σενάριο σημαντικών παρεμβάσεων με άμεση και μεσοπρόθεσμη εφαρμογή, το οποίο θα περιλαμβάνει τις παρεμβάσεις του πρώτου σεναρίου και θα προβλέπει πιο δραστικές παρεμβάσεις όπως τη δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων, την άρση όλων των εμποδίων στα πεζοδρόμια ώστε να διασφαλιστεί η κίνηση αμαξιδίων, την αύξηση δρομολογίων της δημοτικής συγκοινωνίας, την εγκατάσταση εφαρμογής κλήσης της δημοτικής συγκοινωνίας κλπ. Στο σενάριο αυτό προβλέπεται επιπλέον περιορισμός της κίνησης των ΙΧ αυτοκινήτων σε συγκεκριμένες περιοχές, όπως το κέντρο πόλης, το κέντρο γειτονιάς, περιοχές γύρω από σχολεία κλπ.
3. Το σενάριο δυναμικών παρεμβάσεων με μακροπρόθεσμη εφαρμογή, το οποίο θα μετέτρεπε την πόλη σε υπόδειγμα βιώσιμης αστικής κινητικότητας.

Τα Σενάρια θα τεθούν σε δημόσια διαβούλευση, πριν οριστικοποιηθούν και επιλεγεί το «επιθυμητό» σενάριο, σε συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή.

Στάδιο Δ – Διατύπωση Σχεδίου Δράσης Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας για την περιοχή μελέτης

Η Ομάδα Δράσης εκπονεί Σχέδιο Δράσης με βάση το προκριθέν Σενάριο.

Το Σχέδιο Δράσης θα περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις που θα περιγράφονται σε κείμενο και θα απεικονίζονται σε χάρτη της περιοχής μελέτης, τους φορείς εφαρμογής, ένα χρονοδιάγραμμα όπου θα παρουσιάζονται οι κατά προτεραιότητα δράσεις (μελέτες, έργα, καμπάνιες ενημέρωσης, εκπαιδευτικές δράσεις κλπ.), καθώς και έναν ενδεικτικό προϋπολογισμό για κάθε έργο/δράση.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις θα ακολουθούν την κατηγοριοποίηση παρεμβάσεων του Σταδίου Β, δηλαδή, ενδεικτικά:

- Κίνηση Πεζή
- Κίνηση με ποδήλατο – πατίνι (και ηλεκτρικό ποδήλατο, ηλεκτρικό πατίνι)
- Δημόσια συγκοινωνία (αστικά λεωφορεία, μετρό, τραμ, κλπ.)
- Δημοτική συγκοινωνία (λεωφορεία, mini bus κλπ.)
- Ιδιωτικό αυτοκίνητο (ΙΧ), μοτοσυκλέτα
- Συνδυασμός μέσων μετακίνησης
- Τεχνολογικές εφαρμογές και εργαλεία σε μια έξυπνη πόλη (smart city) για τη βιώσιμη αστική κινητικότητα
- Ενημέρωση – Ευαισθητοποίηση κοινού